

Égitestek felszínformáinak helyesírási kérdései

Kozma Judit

1. Bevezető

Fábián Pál (1999) Deme Lászlót idézve mondja azt, hogy mai helyesírásunk háromszintű: Az alapot az akadémiai szabályozás adja, s ennek egyszerűsített változata a *Helyesírásunk* című munka, amelyen az iskolai helyesírás nyugszik. A harmadik szinten, a szaknyelvi szabályzatok szintjén azok a kiegészítő szabályok találhatók, amelyekre az adott tudományágak képviselőinek szükségük van. A szaknyelvi szabályozások legfontosabb vívmánya az, hogy általuk csökkennek az egyenetlenségek a köznyelv és a szaknyelv, valamint az egyes szaknyelvek írásgyakorlata között (vö. Fábián 1999: 76).

Szakemberek és nyelvészek összefogására van szükség egy-egy szaknyelvi szabályzat és helyesírási szótár megalkotásához. Ilyen közös munkára már sok példát láthattunk, hiszen már több tudományág helyesírási szabályzata és szótára elkészült, köztük az állatneveknek, a földrajzi neveknek és megjelöléseknek, a kémiai elnevezéseknek, az ásványoknak és a kőzeteknek, az orvosi nyelvnek, a növényneveknek, a műszaki és a közgazdasági szókészletnek a helyesírását szabályozó munkák. Egy jövőbeni csillagászati helyesírási szótár és szabályzat elkészítéséhez a már meglévő szaknyelvi szótárak irányt mutathatnak.

Dolgozatomban a csillagászati szaknyelvi helyesírás egy szeletét, az égitestek felszínformáinak kérdéskörét mutatom be, ugyanis ez az a terület, ahol a legjobban kidomborodnak a csillagászati szaknyelvi helyesírás szabályozatlanságából fakadó problémák. Terjedelmi okokból azonban ezt a még így is tág kérdéskört is leszűkítem azokra az esetekre, amelyekben tulajdonnévi tagok is előfordulnak, a pusztán köznévi felszínformákkal így most nem foglalkozom. A vizsgált példákat magam gyűjtöttem csillagászati témájú ismeretterjesztő művekből (l. Források), de felhasználtam a Magyar Csillagászati Egyesület (MCSE) weboldalait is.

2. Felszínformák

A távcsövek, műholdak, szondák tökéletesedésével egyértelművé vált, hogy nemcsak Földünk felszíne nem egyenletes, hanem sok más égitesté sem. Ma már ismerjük a Hold, a Nap, több bolygó és hold főbb felszíni alakzatait. Tanulmányomban ezek közül főleg a Hold felszínformanevezéseinek helyesírását mutatom be, de kitérek a marsi domborzati alakulatok nevének helyesírására is, és végül megemlítem a gázbolygók „felszínformáinak”, állandó alakzatainak az elnevezéseit is. A Nap felszínformáinak (napfoltok, napkitörések stb.) vizsgálata egy másik dolgozat témája lehetne – mivel ezek között tulajdonnévi eredetű megnevezések eddigi kutatásaim alapján nem fordulnak elő.

3. Alapalakok

A felszínformákat a földi felszínformák mintájára nevezik el, de ez korántsem jelenti azt, hogy az elnevezések azonos típusúak is, szükséges tehát külön tárgyalni és kívánatos lenne szabályozni a többi égitest felszínformáinak írásmódját is.

Tanulmányomban a *földrajzi név* terminust nemcsak a Földön található felszínformák megnevezéseként, hanem az egyszerűség kedvéért minden más tárgyalt égitest felszínformáinak megnevezéseként is használom. Ez a csillagászati művekben is bevett gyakorlat, bár találkozni olyan megnevezésekkel is, mint *holdrajzi*, *marsrajzi*, *bolygórajzi* (pl. *szélesség*, *hosszúság*).

A földrajzi nevek, így a többi égitest felszínformáinak földrajzi nevei is sokszor egy-egy (egyszerű vagy összetett) tulajdonnévből, valamint egy-egy (egyszerű vagy összetett) földrajzi köznévből állnak. A csillagászatban latin és magyar elnevezések is használatosak. A Hold és a bolygók legfontosabb földrajzi köznevei a következők (vö. Luna; Hargitai-Kocsis-Kász 2003):

1. táblázat: Más égitestek legfontosabb földrajzi köznevei

Magyar név	Latin név	Magyar név	Latin név
<i>barázda</i>	<i>rima</i>	<i>kúp</i>	
<i>domb</i>		<i>medence</i>	<i>planum</i>
<i>felföld</i>	<i>terra</i>	<i>mocsár</i>	<i>palus</i>
<i>gerincrendszer</i>	<i>dorsa</i>	<i>óceán</i>	<i>oceanus</i>
<i>(gyűrűs)hegység</i>	<i>montes</i>	<i>öböl</i>	<i>sinus</i>
<i>(haránt)völgy</i>	<i>vallis</i>	<i>(redő)gerinc</i>	<i>dorsum</i>
<i>hasadék</i>		<i>rianásrendszer</i>	<i>rimae</i>
<i>hátság</i>		<i>síkság</i>	<i>planitia</i>
<i>hegy</i>	<i>mons</i>	<i>szakadék</i>	<i>rupes</i>
<i>(hegy)fok</i>	<i>promontorium</i>	<i>térség</i>	
<i>(hold)dóm</i>		<i>terület</i>	
<i>(hold)kráter</i>		<i>tó</i>	<i>lacus</i>
<i>(hold)tenger</i>	<i>mare</i>	<i>törésvonal</i>	
<i>síkság</i>		<i>vetődés</i>	
<i>kráterlánc</i>	<i>catena</i>	<i>vidék</i>	<i>regio</i>

A felszínformák tulajdonnévi tagját a mitológiai nevek mellett tudósok (matematikusok, fizikusok, csillagászok, geográfusok) vagy művészek (írók, költők, festők, zeneszerzők) neve alkotja. Az idegen eredetű, különösen a nem latin betűs nyelvekből átvett neveket a magyar átírási szabályoknak megfelelően kellene átírni, figyelembe véve az AkH. 1984, a CBMH. és a KNMH. tanácsai mellett Csongor–Ferenczy (1993) és Kemény (1994) ajánlásait: *Arisztotelész-kráter*, *Gyerzsavin-kráter*, *Hirajama-kráter* stb. (nem pedig *Aristoteles-*, *D’ershavin-* [*Ďershavin-*], *Hirayama-kráter*). A magyaros átírás azonban korántsem következetes, sokszor a latinos (angolos) forma jelenik meg, de az is előfordul, hogy ugyanannak a felszínformának kétféle írásmódú alakja is él: *Apollo* ~ *Apolló*, *Eratosthenes* ~ *Eratoszthenész*, *Herodotos* ~ *Hérodotosz*, *Ptolemaeus* ~ *Ptolemaiosz* stb. Hargitai–Kereszturi (2002) nem véletlenül szorgalmazza az egységes gyakorlat kialakítását.

Az idegen nevek mellett azonban szép számmal vannak magyar vonatkozású nevek is, néhány ilyen kráternév például: *Bartók*, *Jókai* (Merkúr); *Bolyai*, *Eötvös*, *Izsák*, *Kármán*, *Szilárd*, *Teleki* (Hold).

Úgy tűnik, a fenti táblázatban felsorolt latin nyelvű földrajzi közneveket a tulajdonnevektől általában különírják, és minden tagot nagybetűvel kezdenek: *Aphrodite Terra; Freyja Montes, Montes Caucasus; Vallis Schröter; Sirenum Mare, Mare Ingenii; Palus Epidemiarum; Oceanus Procellarum; Promethei Sinus, Sinus Iridum; Solis Lacus, Lacus Somniorum; Alpha Regio*. Néhány olyan példa is előfordult azonban, amelyekben a második tag kis- és nagybetűs írásmódja ingadozott: *Aonius sinus* és *Aonius Sinus; Deucolionis regio, de Beta Regio; Hellespontica depressio* és *Hellespontica Depressio; Claritas fossae, de Tempe Fossae*. A *mons* megjelölésnél ez a bizonytalanság valamiért még erősebb: gyűjteményben minden név, amely ezt a köznevet tartalmazza, vagy csak kisbetűs, vagy kis- és nagybetűs formában egyaránt szerepel: *Arsia Mons* és *Arsia mons, Ascraeus Mons* és *Ascraeus mons, Novus mons, Olympus Mons* és *Olympus mons, Pavonis Mons* és *Pavonis mons*. A fentiek alapján a nagybetűs forma lenne logikus, de a pontosabb képhez további példák gyűjtése szükséges.

A magyar nevek írásmódja a források alapján még kevésbé egységes. A kisszámú egytagú név írása még problémamentes (*Kárpátok, Pireneusok, Kaukázus*), a többtagú, tulajdonnévből és földrajzi köznévből álló neveknél azonban már igen tarka a kép. Egyrészt a földrajzi nevekre vonatkozó szabályok alapján (AkH. 1984 176. b) pont; Fábrián–Földi–Hőnyi 1998) kötőjelesen írják a formákat: *Ariadaeus-barázda, Barringer-kráter, Chryse-medence, Erythraeus-vidék, Fra Mauro-terület, Hadley-rianás, Mariner-völgy, Moszkvai-tenger, Tharsis-hátság*.

Másrészt sokszor elmarad a kötőjel a tulajdonnévi és a köznévi tag közül: *Alpetragius holdkráter, Copernicus gyűrűshegység, Diana Chasma völgy, fra Mauro térség* (így, kis *f*-fel!), *Hadley szakadék, Hellas medence, Rhipaeus hegység* stb. Hargitai–Kocsis–Kász (2003) azonban azért a különírás mellett foglal állást, mert szerintük az utótagok – a *Gyöngyös város, Bükk hegység, Fertő tó* stb. mintájára – csupán magyarázó szerepet töltenek be. Ezt erősítheti az a tapasztalatom, hogy egyértelmű helyze-

tekben, főleg térképeken, táblázatokban a földrajzi köznevet, legtöbbször a *kráter* megjelölést nem írják ki, pusztán a tulajdonnév olvasható: *Abel, Beethoven, Endymion, Monet, Röntgen* stb. A kötőjel elmaradásának egyik oka az idegen nyelvi (elsősorban az angol) hatás lehet; de nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a „földi” földrajzi neveknél (pl. *Budai-hegység, Holdvilág-árok, Kárpát-medence*) is elmarad olykor a kötőjel a mindennapi írásgyakorlatban. Az interneten végzett gyors keresés eredménye azonban azt mutatta, hogy a kötőjeles forma ezekben az esetekben jóval gyakoribb, mint az anélküli. Azonban még további kutatások és statisztikai elemzések szükségesek ahhoz, hogy esetleg megállapítható legyen valamilyen következetes eltérés a földrajzi nevek és a más égitestek felszínforma-elnevezéseinek írásmódjában.

Harmadrészt viszont (talán a latin nevek mintájára) minden tagot nagybetűvel kezdenek, főleg a birtokos jelzős szerkezetek esetében: *Álmok Tava* (Lacus Somniorum), *Betegségek Mocsara* (Palus Epidemiarum), *Hullámok Tengere* (Mare Undarum), *Dagályok Öble* (Sinus Aestuum). A nagybetűs írásmód másik oka lehet a kevésbé megszokott forma: a földrajzi nevek között viszonylag ritka a birtokos jelzős szókapcsolat (például *Tilos alja, Duna mente, Vác környéke*; vö. AkH. 1984: 184. pont). Az OH.-ban a kéttagú holdfelszíni alakzatok nevének második tagját kisbetűvel írva találjuk: *Nyugalom tengere, Válságok tengere* (OH. 213), ám érdekes módon a feldolgozott forrásokban erre az írásmódra mindössze két példa akadt, az egyik ráadásul a nagybetűs formában is: *Esők tengere* és *Esők Tengere* (Mare Imbrium), illetve *Alpok harántvölgye* (Vallis Alpes). Megjegyzendő, hogy Hargitai–Kocsis–Kász (2003) következetesen a második tagjában kisbetűs formákat ajánlja. Ezek után kérdéses, vajon mennyire érdemes szembeszállni a szokással, de az is igaz, hogy további gyűjtésre van szükség ahhoz, hogy pontosabb képet lehessen alkotni az írásgyakorlatról, és megalapozottabb megoldási javaslatot lehessen kínálni erre a problémára.

4. Toldalékos és összetételi formák

A hold- és más bolygófelszíni formák nevéből alakított todalékos, különösen *-i* vagy *-beli* képzős írásformáinak elvei ugyanazok, mint a földi helyneveknél. A todalékok a (magyar vagy latin) nevekhez általában közvetlenül kapcsolódnak, a szükséges hasonulások vagy a szóvégi magánhangzó nyúlásának a jelölésével: *Kaukázussal*, *Elysium-hátságánál*, *Schröter-völgyben*, *Hidegség Tengeréhez* (vagy: *Hidegség tengeréhez?*), *Caloris Montessszal*, *Lavinia Planitiát* stb. (vö. AkH. 1984: 215–217. pont).

Az egyelemű nevekhez az *-i/-beli* képző közvetlenül kapcsolódik, a származékot kisbetűvel kezdjük (vö. AkH. 1984: 174. pont), például: *kárpátoki*, *kaukázusi*, *pireneusokbeli*. Az AkH. 1984: 176. b) pontja alapján a tulajdonnévi előtagból és köznévi utótagból álló kötőjeles összetételek melléknévképzős származékainak előtagját továbbra is nagy kezdőbetűvel írjuk: *Botticelli-kráterbeli*, *Humboldt-tengeri*, *Tharsis-régióbeli*, *Hyginus-rianásbeli* stb. Ez alól kivétel, ha az előtag maga is köznévi (de a latin nevek tulajdonnévnek tekintjük) vagy melléknévképzős forma. Ekkor az első tag nagybetűje kisbetűvé változik: *déli-tengeri*, *keleti-tengeri*, *moszkvai-tengeri* stb. (vö. AkH. 1984: 176. a) és b) pont).

A két különírt tagból álló latin elnevezésekhez az *-i/-beli* képző kötőjellel kapcsolódik; az eredeti kis- és nagybetűket megtartjuk: *Caloris Planitia-i*, *Hellas Argyre-i*, *Lunae Palus-i*, *Sinus Meridiani-beli* stb. (vö. AkH. 1984: 217. b) pont). A magyar kapcsolatok helyesírása attól függ, hogy melyik helyesírási formát fogadjuk el. Ha a két nagybetűs változat mellett döntünk, akkor az *-i* képzős formák írása a latin elnevezésekével megegyezik: *Halál Tava-beli*, *Méz Tengere-beli*, *Rothadás Mocsara-beli*, *Szivárvány Öble-i* stb. Ha a második tagot az alapformában is kisbetűvel kezdjük, akkor az *-i* képző az alakulathoz közvetlenül kapcsolódik, és megmaradnak az eredeti kis és nagy kezdőbetűk: *Halál tavabeli*, *Méz tengerebeli*, *Rothadás mocsarabeli*, *Szivárvány öblei* stb. (vö. AkH. 1984: 184. pont). Többek között tehát a todalékolás szempontjából sem mindegy, hogy melyik alapformát tekintjük követendőnek.

A felszínformák nevéhez összetételi utótagot kötőjellel kapcsolunk: *Alba Patera-bejárás, Kordillerák-szondázás, Eratoszthenész-kráter-feltérképezés*. Ha azonban a birtokos jelzős szerkezetekből alakult elnevezésekben a második tagot kisbetűvel kezdjük, akkor a magyarázó utótagos szerkezetekhez hasonlóan az újabb tagot különírva kapcsoljuk hozzájuk: *Harmat Öble fényképezés* vagy *Harmat öble fényképezés*. Különösen a többtagú neveknel ajánlott azonban az ilyen alakulatok birtokos jelzős szerkezetű föloldása: *az Alba Patera bejárása, az Eratoszthenész-kráter feltérképezése, a Harmat Öblének* (vagy *a Harmat öblének*) *fényképezése* stb. (vö. OH. 135, 209).

Ha csak a köznévi elemhez járul összetételi elő- vagy utótag, az alakulatot általában egybeírjuk, de szükség esetén természetesen érvényesítjük a szótagszámlálás szabályát vagy a mozgószabályt: *mellékkráter, pajzsvulkán; csatornaszondázás, krátermegfigyelés; hasadékvölgy-fényképezés, körül-sáncoltság-felvétel*. A jelzős szó szerkezeteket különírjuk: *becsapódási kráter, meanderező rianás, kiszáradt folyómeder*.

5. Gázbolygók „felszínformái”

Kissé furcsának tűnhet a gázbolygók felszínformáiról beszélni, hiszen ezek felszínén nem találhatunk hegyeket, krátereket vagy medencéket. Ám van néhány olyan jellegzetes, többé-kevésbé állandó légköri alakzatuk, amelyeket idesorolhatunk. Elsősorban a Jupiter és a Neptunusz esetében jellemzőek ezek.

A Jupiter jellegzetessége a sávrendszer, amelyben sötét, vöröses-szürkés sávok és világosabb színű zónák váltakoznak egymással az egyenlítővel párhuzamosan (vö. Kulin 1975: 802). A következő táblázat sematikusán mutatja ezeknek a sávoknak, illetve zónáknak a helyzetét. A magyar elnevezés mögött a nemzetközi gyakorlatban használt angol rövidítések állnak (vö. Kulin 1975: 802).

2. táblázat: A Jupiter állandó alakzatai

Észak	
Világos zónák	Sötét sávok¹
	<i>Északi Pólus Sapka (NPR)</i>
	<i>Északi Poláris Sáv (NPB)</i>
<i>Északi Arktikus Zóna (NAZ)</i>	<i>Északi Arktikus Sáv (NAB)</i>
<i>Északi Mérsékelt Zóna (NTeZ)</i>	<i>Északi Mérsékelt Sáv (NTeB)</i>
<i>Északi Tropikus Zóna (NTrZ)</i>	<i>Északi Egyenlítői Sáv (NEB)</i>
<i>Egyenlítői Zóna (EZ)</i>	<i>Egyenlítői Sáv (EB)</i>
<i>Egyenlítői Zóna (EZ)</i>	<i>Déli Egyenlítői Sáv (SEB)</i>
<i>Déli Tropikus Zóna (STrZ)</i>	<i>Déli Mérsékelt Sáv (STeB)</i>
<i>Déli Mérsékelt Zóna (STeZ)</i>	<i>Déli Arktikus Sáv (SAB)</i>
<i>Déli Arktikus Zóna (SAZ)</i>	<i>Déli Poláris Sáv (SPB)</i>
	<i>Déli Pólus Sapka (SPR)</i>
Dél	

Amint az a táblázatból is jól látszik, az elnevezések helyesírása igencsak eltér a földrajzi neveknél megszokott és szabályozott formáktól. A két pólussapka kivételével (amelyeket a forrásokból *északi pólussapka* és *déli pólussapka* néven is följegyezhettem) minden alak minden tagját nagybetűvel kezdték. Ez az írásforma a magyarban a személy-, az intézmény- és az államnevekre jellemző. A csillagászati szaknyelvben azonban ugyanez az írásforma érvényesül a többtagú csillag- és csillagképnevek esetében is: *Rigil Kentaurus*, *Neve Minelauva*, *Unuk Elhaija* (csillagok); *Bereniké Haja* (*Coma Berenices*), *Déli Háromszög* (*Triangulum Australe*), *Kis Medve* (*Ursa Minor*) (csillagképek). E légköri formák nevének nagybetűs írásmódjára mégsem ezek az elnevezések hathattak, hanem egyszerűen az angol

¹ Más fordításban a sávokat öveknek nevezik (az angol elnevezés [belt] is ezt takarja), de az egyes alakzatok írásmódján ez mit sem változtat: *Északi Egyenlítői Öv*, *Déli Egyenlítői Öv* (vö. Ridpath 1998: 46–47; fordította: Schalk Gyula).

írásgyakorlat befolyásolhatta jelentősen (már 1975-ben is!) a fenti formákat. Hogy érdemes-e változtatni ezen, azt csillagászokkal egyeztetve kell majd eldönteni.

A sávrendszer mellett a Jupiter másik fő alakzata a *Nagy Vörös Folt*, egy hatalmas, legalább 350 éve tomboló vihar a Déli Tropicus Zónában. Amint látható, ennek a neve is angol mintára (*Great Red Spot*) került be a magyar csillagászati szaknyelvbe. Kevésbé ismert viszont az a tény, hogy e mellett a vihar mellett kialakult egy másik is, amelyet a *Kis Vörös Folt* vagy *Ifjabb Vörös Folt* elnevezéssel illetnek, de használatos a prózaibb *BA Ovál* név is. Szintén a *Nagy Vörös Folt* mintájára nevezték el a tudósok a Neptunusz egy felhőörvényét is: ez a *Nagy Sötét Folt* nevet kapta, és nemcsak a névtípust, hanem annak írásmódját is megörökölte.

6. Összefoglalás

Összefoglalásként elmondható, hogy ugyan rengeteg az átfedés a földi felszínformák és a más égitestek felszínformái nevének a helyesírását illetően, bőven vannak eltérések is. A legtöbb gond az idegen nevek átírásának, valamint a kis- és nagybetűk alkalmazásának a terén található – ezek a problémák hasonlóak azokhoz, amelyeket T. Urbán (1988) talált a műszaki szaknyelvi helyesírást vizsgálva –, de a földrajzi nevektől eltérő külön- és egybeírás is nehézségeket okoz. Ezeket a jelenségeket semmiképpen sem szabad figyelmen kívül hagyni egy majdani csillagászati szaknyelvi helyesírási szabályozáskor.

Források

- Herrmann, Joachim 2000. *Csillagok. A csillagos égbolt Európából nézve.* Gunter Steinbach sorozata. Budapest: Magyar Könyvklub.
- Herrmann, Joachim 2002. *Atlasz. Csillagászat.* 4., átdolgozott kiadás. Budapest: Athenaeum 2000 Kiadó.
- Kulin György 1975. *A távcső világa.* Budapest: Gondolat Kiadó.
- Luna. A Hold térképe.* Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Koszmos Anyagokat Vizsgáló Űrkutató Csoportja. Budapest, 2003.
- A Magyar Csillagászati Egyesület és szakcsoportjainak weboldalai (nyitólap: www.mcse.hu; [2007. 08. 24.]
- Ridpath, I. 1999. *Bolygók és csillagok.* Határozó kézikönyvek. Budapest: Panemex Kft. és Grafo Kft.

Irodalom

- AkH. 1984 = *A magyar helyesírás szabályai*. 11. kiadás, 12. (szótári anyagában bővített) lenyomat. Budapest: Akadémiai Kiadó. 2000.
- CBMH. = Hadrovics László (főszerk.) 1985. *A cirill betűs szláv nyelvek neveinek magyar helyesírása. Az újjörög nevek magyar helyesírása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Csongor Barnabás – Ferenczy Mária (összeáll.) 1993. *A kínai nevek és szavak magyar átírása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Fábián Pál 1999. A nyelv művelés feladatai. In: Glatz Ferenc (szerk.): *A magyar nyelv az informatika korában*. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia. 73–78.
- Fábián Pál – Földi Ervin – Hőnyi Ede 1998. *A földrajzi nevek helyesírása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Hargitai Henrik – Kereszturi Ákos 2002. Javaslat magyar bolygótudományi szaknyelvi norma létrehozására. *Geodézia és Kartográfia* LIV. 2002/9. 26–32.
(http://geo.organic.hu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=17&dir=ASC&order=name&limit=5&limitstart=5; utoljára megtekintve: 2007. 08. 07.)
- Hargitai Henrik – Kocsis Antal – Kász László 2003. *Holdi alakzatok nevezéktana*. Balatonfűzfő. [Kézirat]
(http://geo.organic.hu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=18&dir=ASC&order=name&limit=5&limitstart=5; [2007. 08. 07.]
- Kemény Gábor 1994. A nem latin betűs írású nyelvek neveinek magyar helyesírásáról. *Magyar Nyelvőr*. 287–299.
- KNMH. = Ligeti Lajos (főszerk.) 1981. *Keleti nyelvek magyar helyesírása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- OH. = Laczkó Krisztina – Mártonfi Attila 2004. *Helyesírás*. Budapest: Osiris Kiadó.
- T. Urbán Ilona 1988. Szaknyelv és helyesírás. In: Kiss Jenő – Szűts László (szerk.): *A magyar nyelv rétegződése*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1012–1020.

Summary

On the orthography of names related to the topography of astronomical bodies

The Hungarian orthography has three levels: The academic regulations provide the basis for the orthography at school and for the terminological regulations. There has been not any orthographical regulation for the astronomy yet, but it should have been because there are some special problems to be solved. One field is the orthography of the geographical names of celestial bodies. The main differences from the already regulated geographical names of the Earth are the followings: the transcription of foreign names, the small or capital letters at the beginning of parts of a name, as well as writing a name in separate words or as a compound. These are especially to be considered when orthographical regulations will be compiled.